

ПРОГРАМА
ЗА ПОЗИТИВЕН ОРГАНИЗАЦИОНЕН КЛИМАТ, ПРЕВЕНЦИЯ НА
АГРЕСИЯТА И ПОДКРЕПА НА ПОЗИТИВНОТО ПОВЕДЕНИЕ

В ДГ „КОКИЧЕ“ - ГР. ПЛЕВЕН

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

УТВЪРЖДАВАМ:
Милена Кожухарова
Директор на ДГ „Кокиче“ – гр. Плевен

Програмата е приета/обсъдена на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № РД-08-1/15.09.2026 г. и е утвърдена със Заповед № РД-15-15/15.09.2026 г. на директора.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма определя политиката на ДГ „Кокиче“ за изграждане и поддържане на позитивен организационен климат, основан на уважение, доверие, сигурност, сътрудничество и принадлежност.

Програмата е насочена не само към реакция при възникнала агресивна проява, а преди всичко към **създаване на среда, която намалява предпоставките за агресия.**

ДГ „Кокиче“ приема, че поведението на детето носи информация за неговите потребности, преживявания и възможности за саморегулация. Затова педагогическата реакция е насочена към разбиране, подкрепа, поставяне на ясни граници и обучение в приемливи модели на поведение.

Водещ принцип:

***„Не просто спираме нежеланото поведение – учим детето какво да направи
вместо него!.“***

II. НОРМАТИВНА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА ОСНОВА

Програмата се реализира в съответствие с:

- Закона за предучилищното и училищното образование;
- Закона за закрила на детето;
- Наредбата за приобщаващото образование;
- Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование;
- Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

- Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование;
- Етичния кодекс на общността;
- Правилника за дейността на ДГ „Кокиче“;
- Програмната система;
- Годишния комплексен план;
- Програмата за работа с деца и семейства от уязвими групи;
- Плана за превенция и интервенция на насилието и тормоза.

III. ОСНОВНА ЦЕЛ

Изграждане на **позитивна, спокойна, предвидима и подкрепяща образователна среда**, в която детето се чувства сигурно, прието и значимо и развива умения за саморегулация, общуване, сътрудничество и ненасилствено разрешаване на конфликти.

IV. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

1. Създаване на позитивен емоционален климат във всяка група.
2. Формиране на умения за разпознаване и изразяване на емоции.
3. Развитие на саморегулацията.
4. Намаляване на импулсивните и агресивни реакции.
5. Усвояване на ненасилствени начини за разрешаване на конфликт.
6. Развитие на емпатия, толерантност и взаимопомощ.
7. Изграждане на чувство за принадлежност към групата и детската градина.
8. Прилагане на единен подход от всички възрастни.
9. Подкрепа на педагогическите специалисти при работа с предизвикателно поведение.
10. Активно взаимодействие със семействата.
11. Ранно разпознаване на поведенчески и емоционални затруднения.
12. Осигуряване на своевременна подкрепа при необходимост.

V. ПРИНЦИПИ

Работата се основава на:

Уважение – детето се уважава и когато поведението му трябва да бъде коригирано.

Предвидимост – ясни правила, последователни реакции и познати ритуали.

Позитивна дисциплина – граници без унижение, страх и заплаха.

Индивидуален подход – еднакво поведение може да има различни причини.

Превенция преди санкция – търси се причината и се създават условия за успешно поведение.

Възстановяване на отношенията – след конфликт детето се подпомага не само да се извини, а да разбере ефекта от поведението си.

Единство на възрастните – учители, помощник-възпитатели и родители използват съгласуван подход.

VI. ПОЗИТИВЕН ОРГАНИЗАЦИОНЕН КЛИМАТ

Позитивният климат в ДГ „Кокиче“ се изгражда чрез ежедневни отношения, организация на средата и поведението на възрастните.

Във всяка група се осигуряват:

- спокойно посрещане на детето;
- ясни и разбираеми правила;
- предвидим дневен режим;
- възможност за избор;
- уважение към личното пространство;
- възможности за движение;
- време за свободна игра;
- пространство за успокояване;
- позитивна обратна връзка;
- възможност детето да изразява мнение;
- дейности по двойки и в малки групи;
- ситуации за взаимопомощ;
- възможности за самостоятелност.

VII. НАШИТЕ ПРАВИЛА

Правилата се формулират позитивно и кратко.

За децата могат да бъдат представени така:

„В Кокиче...“

Говорим с добри думи.

Пазим себе си и другите.

Слушаме, когато другият говори.

Казваме „Спри“, когато нещо не ни харесва.

Помагаме.

Поправяме, когато сгрешим.

Търсим помощ, когато не можем сами.

Правилата се визуализират според възрастта на децата.

VIII. ПОЗИТИВНА ДИСЦИПЛИНА

В ДГ „Кокиче“ не се използват методи, които унижават детето или го поставят в страх.

Не се допускат:

- викане;
- заплахи;
- обидни определения;
- сравняване на деца;
- публично засрамване;
- изолиране като наказание;
- ирония;
- физическо наказание;
- отказ от основна грижа;
- етикети като „лош“, „агресивен“, „непослушен“.

Коригира се **поведението**, а не се оценява личността на детето.

Вместо:

„Ти си лош!“

се използва:

„Не позволявам да удряш. Виждам, че си ядосан. Ще ти помогна да кажеш какво искаш.“

IX. МОДЕЛ ЗА РЕАКЦИЯ НА ВЪЗРАСТНИЯ

При агресивна проява педагогическият специалист следва последователност:

1. СПИРАМ

„Стоп. Няма да позволя да се наранявате.“

2. ОСИГУРЯВАМ БЕЗОПАСНОСТ

Децата се разделят спокойно, когато това е необходимо.

3. УСПОКОЯВАМ

Разговорът не се води в пика на силната емоция.

4. НАЗОВАВАМ

„Ядосан си.“

„Искаше играчката.“

„Не ти хареса, че...“

5. ПОСТАВЯМ ГРАНИЦА

„Може да си ядосан. Не може да удрияш.“

6. ТЪРСИМ ДРУГ НАЧИН

„Как можеш да му кажеш?“

„Какво можеш да направиш следващия път?“

7. ВЪЗСТАНОВЯВАМЕ

Как може детето да поправи ситуацията?

8. ПРОСЛЕДЯВАМЕ

При повтораемост се анализира причината и се планира допълнителна подкрепа.

X. „ЪГЪЛ НА СПОКОЙСТВИЕТО“

В групите може да бъде създадено пространство за саморегулация.

То не е място за наказание.

Може да съдържа:

- мека възглавница;
- книжки;
- карти с емоции;
- антистрес материали;
- сензорни предмети;
- пясъчен часовник;
- бутилка за успокояване;
- карти „Как мога да се успокоя?“;
- материали за дишане и релаксация.

Детето може да го използва доброволно или с подкрепата на възрастен.

XI. СОЦИАЛНО-ЕМОЦИОНАЛНО УЧЕНЕ

В педагогическата практика системно се включват дейности за:

- разпознаване на основни емоции;
- назоваване на чувствата;
- разпознаване чувствата на другия;
- справяне с гняв;
- изчакване;
- споделяне;
- договаряне;

- търсене на помощ;
- решаване на конфликт;
- съпричастност;
- приятелство;
- лични граници;
- приемане на отказ;
- справяне с разочарование.

XII. „МИРЕН КРЪГ“

В подходящи ситуации учителят използва кратък „мирен кръг“.

Децата се насърчават да кажат:

Какво се случи?

Как се почувствах?

Как мисля, че се чувства другият?

Какво можем да направим сега?

Какво можем да направим различно следващия път?

При малките деца въпросите се опростяват и се използват картинки и емоционални карти.

XIII. „ГЛАСЪТ НА ДЕТЕТО“

На детето се предоставят подходящи за възрастта възможности да:

- изразява мнение;
- избира;
- заявява дискомфорт;
- казва „не“;
- търси помощ;
- споделя за отношенията си;
- предлага правила;
- участва в решения за живота на групата.

Основно послание:

„Гласът ти има значение.“

XIV. ПРЕВЕНЦИЯ НА АГРЕСИВНОТО ПОВЕДЕНИЕ

Превенцията включва не само разговори за агресия, а организация на ежедневието.

Особено внимание се отделя на периоди, в които вероятността от конфликти е по-висока:

- сутрешен прием;
- преход между дейности;
- свободна игра;
- разпределяне на желани играчки;
- хранене;
- подготовка за сън;
- събуждане;
- излизане навън;
- прибиране;
- края на деня.

Екипът предварително създава организация, която намалява напрежението.

XV. РАБОТА С ДЕТЕ С ПОВТАРЯЩО СЕ АГРЕСИВНО ПОВЕДЕНИЕ

При повторяеми прояви не се поставя автоматичен етикет „агресивно дете“.

Извършва се наблюдение:

Какво се случва преди поведението? → Какво прави детето? → Как реагира средата? → Какво получава или избягва чрез поведението?

На тази основа се определят:

- възможни отключващи фактори;
- трудни ситуации;
- силни страни на детето;
- стратегии за превенция;
- приемливо заместващо поведение;
- начин за реакция на възрастните;
- работа със семейството;
- необходимост от специалист.

XVI. РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВОТО

Семейството се включва като партньор.

Работата включва:

- индивидуални консултации;
- тематични родителски срещи;
- споделяне на наблюдения;
- съгласуване на подходи;
- насоки за позитивна дисциплина;
- подкрепа при трудни преходи;
- насоки за управление на силни емоции;
- съвместни инициативи;
- обратна връзка.

При разговор с родител се избягват квалификации.

Не:

„Детето ви е агресивно.“

А:

„През последната седмица наблюдаваме няколко ситуации, в които при отказ детето реагира с удряне. Нека заедно потърсим какво го затруднява и как можем да му помогнем.“

XVII. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ЕКИП

През учебната година педагогическите специалисти работят за развитие на компетентности в областта на:

- позитивната дисциплина;
- управление на конфликти;
- детската саморегулация;
- социално-емоционалното развитие;
- разпознаване на рискови поведения;
- работа с родители;
- професионално справяне със собственото напрежение;
- превенция на професионалното прегаряне.

XVIII. НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

Помощник-възпитатели и останалите служители:

- използват спокоен и уважителен тон;
- не крещят на деца;
- не използват заплахи;
- не наказват;
- не обсъждат поведението на детето пред други родители;
- подкрепят самостоятелността;
- наблюдават взаимоотношенията;
- уведомяват учителя при възникнала ситуация;
- прилагат общите правила на институцията.

Принцип:

„Детето среща една и съща култура на уважение при всеки възрастен!“

Месец	Акцент	Дейности
Септември	„Аз принадлежа“	Адаптация, правила на групата, ритуали за принадлежност
Октомври	„Разпознавам чувствата си“	Емоционални карти, приказки, игри
Ноември	„Добрата дума“	Толерантност, приятелство, седмица на добрите думи
Декември	„Доброто се предава“	Добри дела, благодарност, взаимопомощ
Януари	„Мога да се успокоя“	Саморегулация, дишане, „Ъгъл на спокойствието“
Февруари	„Моите граници“	„Стоп“, „Не ми харесва“, търсене на помощ
Март	„Решаваме заедно“	Мирен кръг, конфликт без насилие
Април	„Гласът ми има значение“	Детско мнение, избор, предложения
Май	„Приятели в Кокиче“	Обобщаване, игри за сътрудничество, оценка на климата

XX. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ИНИЦИАТИВА

„ЕДНА СЕДМИЦА – ЕДНО ДОБРО“

Във всяка група периодично се определя малко общо предизвикателство:

„Помогни на приятел.“
 „Кажки благодаря.“
 „Покани някого в играта.“
 „Направи място за другия.“
 „Кажки нещо хубаво.“

Целта е позитивното поведение да бъде **практикувано**, а не само обяснявано.

XXI. ВРЪЗКА С ПЛАНА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

При прояви, които по характер, тежест или повторяемост попадат в приложното поле на Механизма за противодействие на тормоза и насилието, се прилагат процедурите, определени в:

Плана за превенция и интервенция на насилието и тормоза на ДГ „Кокиче“ за учебната 2026/2027 г.

Този програма → ежедневен позитивен климат и ранна превенция.

Планът по Механизма → конкретни процедури при случаи на насилие и тормоз.

XXII. ИНДИКАТОРИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ

В края на учебната година се анализират:

- наличие на правила във всички групи;
- дейности за социално-емоционално развитие;
- участие на децата;
- включване на родители;
- повтаряемост на агресивни прояви;
- умения на децата да назовават емоции;
- умения за търсене на помощ;
- използване на ненасилствени стратегии;
- атмосферата в групите;
- наблюденията на учителите;
- регистрираните случаи по Механизма;
- предприетите мерки;
- резултатите от контролната дейност.

XXIII. МОНИТОРИНГ

Изпълнението се проследява чрез:

- наблюдение от учителите;
- контролна дейност на директора;
- анализ на педагогически ситуации;
- обратна връзка от родители;
- педагогически съвет;
- анализ на случаи;
- споделени педагогически практики;
- годишна оценка на изпълнението.

XXIV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очаква се:

- по-спокоен климат в групите;
- по-високо чувство за сигурност;
- намаляване на конфликтите с физическа агресия;
- по-добро разпознаване на емоциите;
- развитие на самоконтрол;
- повече самостоятелно разрешени детски конфликти;
- повече прояви на взаимопомощ;
- по-единен подход на възрастните;
- по-добро взаимодействие с родителите;

- ранно разпознаване на деца, нуждаещи се от подкрепа.

XXV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Програмата се прилага през учебната 2026/2027 година.

Всички педагогически и непедагогически служители съдействат за реализирането ѝ в рамките на своите професионални функции.

Програмата се актуализира при промяна на нормативната уредба, установена необходимост или решение на Педагогическия съвет. Изпълнението ѝ се анализира в края на учебната година.

ПОСЛАНИЕ НА ДГ „КОКИЧЕ“

„СПОКОЙНИЯТ ВЪЗРАСТЕН СЪЗДАВА СИГУРНО ДЕТЕ!“

„Граници с уважение. Емоции без страх. Конфликти без насилие!“